

a zúčtuje přídavky ty ono odvětví, ze kterého vyplývají přídavky vyšší resp. na jehož účet se vyplácejí požitky aktivní.

Toto ustanovení nepochybně předpokládá, mluvíc o »zúčtovacích a vyplácejících odvětvích«, určitou centrální organizaci, bez níž pojem odvětví není myslitelným. Spadá-li jedno z těchto odvětví pod správu státní, a tomu tak, poněvadž jde o požitky persistentů státních, nevyhnutelně býti musí, následuje z toho logický důsledek, že i druhé odvětví nemůže býti jiným orgánem, než orgánem státním.

Opírá-li žal. úřad v odvodním spisu své stanovisko o cit. výn. z 19. srpna 1922, tu nehledě k tomu, že tu jde o interní opatření úřadu, mající zřejmě charakter pokynu uděleného úřadem nadřízeným úřadům nižším, tedy bez pravotvorného účinku, nelze přehlédnouti, že výnos tento upírá se k jinému zákonu, sledujícímu úplně odlišný účel, totiž úpravu mimořádných výhod, poskytnutých zaměstnancům státním k opatření rodinných příslušníků jejich.

Nemá tedy nař. rozhodnutí opory v zákoně a bylo je proto zrušiti dle § 7 zák. o ss.

Č. 3050.

Pojmenování ulic: * Předpisu čl. 5 vlád. nař. z 25. srpna 1921 č. 324 Sb., jímž se přikazuje označiti ulice a veřejná místa také v jazyku státním, a to na místě prvním, v obcích, »jež jsou sídlem soudů a úřadů politické správy«, jsou podrobeny všechny obce, které jsou sídlem buďto soudu nebo úřadu politické správy, jichž působnost se vztahuje na soudní okres s menšinou aspoň 20% stát. občanů jazyka československého.

(Nález ze dne 3. ledna 1924 č. 22.455/23.)

Prejudikatura: Boh. 2435 a 2790 adm.

Věc: Městská obec Liberec proti ministerstvu vnitra o označení ulic a veřejných míst.

Výrok: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

Důvody: Zsp rozhodnutím z 27. listopadu 1922 vyslovila, že »obec Liberec v základě čl. 5 vl. nař. z 25. srpna 1921 č. 324 Sb. jest povinna, aby označila své ulice a veřejná místa též, a to na prvním místě, v jazyku státním, ježto město Liberec je sídlem krajského soudu, jehož působnost vztahuje se též na soudní okres tannwaldský, v němž dle posledního sčítání lidu obývá více než 25% státních občanů jazyka československého. Okolnost namítaná obcí v předchozím řízení, že Liberec není spolu též sídlem úřadu politické správy, jichž působnost by se vztahovala na soudní okres, v němž dle posledního sčítání lidu obývá aspoň 20% státních občanů jazyka čsl., jest v příčině té zcela bez významu, a nemůže město Liberec nijak sprostiti povinnosti jemu na-
hoře uložené.«

Nař. rozhodnutím žal. úřad výrok ten potvrdil z jeho důvodů dodává jednak, že obrat obsažený v čl. 5, odst. 2. cit. nař., »jež jsou sídlem soudů a úřadů politické správy«, nelze vykládati tak, že by bylo třeba, aby obec byla současně sídlem soudu i politického úřadu kvalifikova-

ného jazykově dle onoho odstavce, jednak že zák. ze 14. dubna 1920 č. 266 Sb. měl již dle svého nadpisu a dle § 22 na mysli úpravu pojmenování ulic a veřejných míst vůbec, tedy i ulic a veřejných míst již pojmenovaných, a že tedy dlužno čl. 5 prov. nař. vztahovati i na ně.

Stížnost nařiká rozhodnutí to pro nezákonnost, namítajíc:

1. že zák. ze 14. dubna 1920 č. 266 Sb. a proto i cit. vl. nař. týkají se jenom názvů závadných (§ 7) a pojmenování ulic v budoucnosti (§ 10), že však se nevztahují na nezávadné názvy dosavadní;

2. že čl. 5 cit. vl. nař. platí jenom pro ty obce, které jsou sídlem *j a k s o u d u t a k i p o l i t i c k é h o ú ř a d u*, jichž působnost se vztahuje na soudní okres, čítající aspoň 20% státních občanů jazyka čsl., a nevztahuje se tudíž na obec libereckou, která je pouze sídlem soudu takto kvalifikovaného, nikoli však také sídlem takového pol. úřadu.

Nss neshledal stížnost důvodnou.

Pokud jde o první námitku, poukazuje se ve smyslu § 44 jedn. řádu na nář. tohoto soudu Boh. 2435 a 2790 adm., jimiž v podobné věci vysloveno, že jazyková úprava stanovená čl. 5 nař. z 25. srpna 1921 č. 324 Sb. vztahuje se na veškeré názvy ulic a veřejných míst, tedy nejen na názvy budoucně obecním zastupitelstvem usnesené, nýbrž i na názvy dosavadní, a že je nazávislá na nějakém předchozím usnesení obecního zastupitelstva.

K námitce druhé uváženo:

Autentický český text cit. vl. nař. přikazuje označovati ulice a veřejná místa také jazykem státním, a to na prvním místě, za ostatních předpokladů tam uvedených »v obcích, jež jsou sídlem soudů a úřadů politické správy«. Tuto větu lze čísti buďto tak, že spojka »a« slučuje toliko slova »soudy« a »úřady politické správy«, anebo že se vztahuje na slovo »obce« a soustřeďuje »obce, jež jsou sídlem soudů« a »obce, jež jsou sídlem úřadů politické správy«. V prvním případě spadala by — ježto slovo »soudy« a »úřady politické správy« jest užito v množném čísle — pod ustanovení ono toliko obec, v níž jsou alespoň dva soudy a dva úřady politické správy. Tento smysl nelze však zajisté nař. imputovati, poněvadž by pak cit. ustanovení nemělo vůbec praktického významu. Možno tedy rozumně vykládati je jenom ve smyslu druhém, t. j. tak, že jsou jím míněny všechny obce, které jsou sídlem soudů a všechny obce, které jsou sídlem úřadů politické správy, čili že spadá pod ně každá obec, která je sídlem *b u d' t o s o u d u a n e b o p o l i t i c k é h o ú ř a d u*, jichž působnost se vztahuje na soudní okres s menšinou aspoň 20% státních občanů jazyka čsl.

Výklad tento vyplývá také z účelu, jemuž ustanovení to má sloužiti. Nařízení chce zajistiti obyvatelstvu české národnosti, jestliže v určitém soudním okrese činí aspoň 20% všeho obyvatelstva, aby mohlo se ve svém jazyku orientovati v oněch místech, kam docházeti je nuceno, poněvadž tam sídlí státní úřady pro ně příslušné. Příslušníku českého jazyka má býti zajištěna možnost bezpečné orientace v jeho řeči tam, kde se odehrává styk jeho s úřady jeho státu.

Poněvadž dislokace úřadů státních vůbec se pojí po většině jednak na organisaci soudů, jednak na organisaci úřadů správy vnitřní, t. j. úřadů politických, uvádí nařízení sice jenom tyto dvě kategorie úřadů — v nichž se ostatně všecken styk stran se státem převážnou měrou sou-

středuje a vyčerpává — ale obě vedle sebe, právě aby postihlo všechny případy, v nichž dochází ke styku občanstva se státem.

Pro výklad, jaký dává cit. ustanovení stížnost, není žádného rozumného důvodu; nelze si domyslet, proč by nař., které nepochybně sledovalo účel shora vytčený, omezovalo povinnost dvojjazyčného označování ulic jenom na ony obce, které jsou sídlem jak soudu, tak i úřadu pol., kdežto v obcích, kde náhodou úřady obou těchto kategorií se nesetkávají, ač jsou tu tytéž věcné důvody pro požadavek dvojjazyčného označení, takového požadavku by nečinilo.

Po názoru nss nastává tedy povinnost označiti ve smyslu čl. 5 vl. nař. 324/21 ulice a veř. místa také — a to na prvním místě — v jazyku státním ve všech obcích, které jsou sídlem buďto soudu a nebo polit. úřadu, jichž působnost se vztahuje na soudní okres čítající aspoň 20% státních občanů jazyka čsl.

Ježto město Liberec je sídlem krajského soudu, jehož působnost se vztahuje také na soudní okres tannwaldský, čítající více než 20% státních občanů jazyka čsl., platí pro ně i ustanovení čl. 5/2 cit. vl. nař. a je tedy nař. rozhodnutí ve shodě se zák.

Č. 3051.

Školství: I. Znalost jazyka není za všech okolností průkazem národní příslušnosti dítěte. — II. Zjišťuje v reklamačním řízení podle § 20 mor. zák. z 27. listopadu 1905 č. 4 z. z. z r. 1906 národnost školních dětí objektivními znaky, není úřad vázán na určité takové znaky. — III. Není podstatnou vadou řízení, netázal-li se úřad, vyslycháje v tomto řízení otce dítěte, těchto otců po jejich národnosti. — IV. Není nutno, aby komisionální řízení v takovém případě konané bylo stranám předem oznamováno. — V. Předpisy vl. nař. ze 14. června 1922 č. 198 Sb. o evidenci provinilců nemají významu pro zjištění národnosti školního dítěte podle cit. mor. zem. zák.

(Nález ze dne 4. ledna 1924 č. 22.208/23.)

Prejudikatura: Boh. 1397 a jiné.

Věc: Ant. K. a soudr. a místní školní rada v D. (adv. Dr. Bedř. Mautner z Prahy) proti ministerstvu školství a národní osvěty o vyloučení dětí z návštěvy obecné školy.

Výrok: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro vady řízení.

Důvody: — — —

Podle § 20, odst. 2 mor. z. z. z 27. listopadu 1905 č. 4 z r. 1906 jest dítě školou povinné zpravidla povinno choditi do školy, jejíž jazyk vyučovací se shoduje s národností jeho.

Otázka pak, ke které národnosti dítě náleží, jest — jak již vysloveno bylo v nál. Boh. 1397 — otázkou skutkovou a prohlašuje uvedený zemský zák. mor. za jeden ze zevních znaků národnostní příslušnosti znalost jazyka v takovém rozsahu, že dítě dovede užívatí jazyka toho jako dorozumivacího prostředku v denním životě a vyjadřovati jím svoje myšlenky a představy. Znalost jazyka není tedy za všech okol-